

Vragen m.b.t. SB Rapportage Onderzoek Landbouwgronden, voedselproductie en voedselconsumptie

Fractie	#	Vraag/input	Antwoord/reactie
BBB	1	Hoe duidt GS de conclusie uit het onderzoek dat er in Utrecht onvoldoende landbouwgrond is voor lokale voedselvoorziening?	• De factsheets brengen de onderwerpen die in de motie benoemd worden concreet in beeld; de voedselproductie en consumptie in Utrecht, zoals die momenteel is, als ook voor een aantal mogelijke ontwikkelingen. • Het is duidelijk dat Utrecht, nu en in de toekomst, niet over genoeg landbouwgrond beschikt om in de eigen voedselbehoefte te kunnen voorzien. Dat was op voorhand al duidelijk want er zijn cijfers bekend over hoeveel grond een gemiddelde consument nodig heeft voor een bepaald consumptiepatroon (dieet). • Het percentage import en export van voedsel is op nationaal niveau al heel hoog. Voor Utrecht zijn deze cijfers niet beschikbaar, maar zullen deze percentages nog flink hoger zijn. Toch achten wij deze studie op deze manier zinvol. De mogelijke verschuivingen in voedselproductie én consumptie laten immers wel zien wat de gevolgen zijn voor mogelijke ontwikkelingen op productievolume én behoefte. Of dat nu op Utrecht, Nederland of bijvoorbeeld Europa geprojecteerd wordt. • Hierbij is van belang dat de productievolumes zoals die momenteel in onze provincie gerealiseerd worden ook nu al veel landbouwgrond buiten Utrecht vergen. Voor de melkveehouderij is dat op pagina 28 gevisualiseerd. Voor de niet-grondgeboden hokdierhouderij is dat niet in deze studie meegenomen, omdat deze tak vanuit de productie gezien niet locatie gebonden is. • Verder bevestigt de rapportage dat de samenstelling van ons dieet een grote invloed heeft op het areaal landbouwgrond dat nodig is om de Utrechtse bevolking te voeden. • Voedselproductie door de agrarische sector vinden wij een belangrijke functie van het landelijke gebied. Dat hebben wij in bijvoorbeeld het UPLG en de Visie 'Streefbeeld landbouw en voedsel provincie Utrecht 2050' ook zo benoemd. • Wij achten het voor individuele agrarische ondernemers echter niet of zeer beperkt van belang wat het productievolume op provinciaal of zelfs nationaal niveau is. Van belang voor individuele agrarische ondernemers is vooral dat zij voedsel kunnen (dus ook bedrijfseconomisch gezien) produceren binnen de randvoorwaarden die de maatschappij stelt. • Utrecht heeft als provincie geen opgave als het gaat om het totale volume aan

			voedselproductie en heeft ook niet de ambitie om hiervoor een opgave vast te stellen.
	2	Beschouwt GS dit als een risico voor de voedselzekerheid op langere termijn?	• Voedselzekerheid is een resultante van het volume aan voedselproductie en consumptie én de mogelijkheid om voedsel te kopen (dus vooral voldoende koopkracht). • Voor de langere termijn beschouwt GS het als onvermijdelijk dat de productie op een voldoende duurzame manier plaatsvindt. Deze randvoorwaarden kunnen plaats afhankelijk zijn (Nederland, Europa en mondiaal). • Ook zal de ontwikkeling van het consumptiepatroon van groot belang zijn. • Voor de voedselzekerheid in Nederland (en dus ook het risico dat er een probleem zou kunnen ontstaan) is vooral het beleid op Europees niveau van belang en de afspraken voor productie en handel die op internationaal niveau gemaakt worden. Daarbinnen dragen wij als Utrechts ons (bescheiden) steentje bij. Zowel als het gaat om volhoudbare productie als consumptie.
	3	Welke beleidskaders hanteert de provincie nu om de beschikbaarheid van landbouwgrond te beschermen of te monitoren?	Dit zijn twee technische vragen. De monitoring van de beschikbare landbouwgrond in de provincie Utrecht doen we op basis van Basisregistratie Gewaspercelen (BRP). Deze monitoring doen we in kader van het landbouwbeleid. In het Ontwerp-UPLG en het Ontwerp-Omgevingsvisie wordt beschreven hoe we zorgvuldig willen omgaan met landbouwgrond in onze provincie. Deze stukken worden binnenkort met u gedeeld.
	4	Hoe neemt GS de uitkomsten van dit onderzoek mee in de herziening van de Omgevingsvisie 2050 en het UPLG?	Zoals in de Statenbrief is aangegeven benutten GS deze informatie bij het opstellen van o.a. het UPLG en de wijziging Omgevingsvisie. In de wijziging van de Omgevingsvisie is ook tekst opgenomen over de omvang van de opgaven in de provincie, waaronder duurzame landbouw en hoe we zorgvuldig willen omgaan met landbouwgrond in onze provincie.
	5	Wordt in ruimtelijke afwegingen (zoals natuurontwikkeling, woningbouw, infrastructuur) op dit moment rekening gehouden met compensatie van landbouwgrond? Zo ja, op welke wijze? En zo nee, zou GS dat instrument willen verkennen?	Bij ruimtelijke afwegingen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de eventuele compensatie van individuele bedrijven, bijvoorbeeld via een ruilverkaveling of bedrijfsverplaatsing.
PvdD	6	In de factsheets wordt bij de voorgestelde ontwikkelingsrichting 3 gerekend met het handhaven van de huidige melkproductie (857 miljoen liter per jaar). Met die hoeveelheid kun je 7 tot 8 miljoen mensen voorzien van hun huidige zuivelconsumptie. Utrecht heeft 1,3 miljoen inwoners, de prognose is 1,5 miljoen in 2050.	In de studie is geprobeerd om bij de verschillende ontwikkelrichtingen (1 t/m 4) niet te veel indicatoren tegelijk aan te passen. Maar juist de gevolgen van een specifieke keuzes te visualiseren. De aanpassingen staan ook per ontwikkelrichting toegelicht. Het hoge productievolume zoals u dat in de vraag stelt is dus op zich niet de keuze maar wel de uitgangssituatie in de provincie. Waarbij

		Kan worden toegelicht waarom dit hoge productievolume als uitgangspunt is genomen, terwijl de provinciale consumptiebehoefte veel lager ligt en een significant deel van deze melk bestemd is voor export?	Utrecht uiteraard wel relatief veel melk produceert. Dat hangt logischerwijze samen met de bodemgesteldheid. Het feit dat Utrecht verschillende andere agrarische producten juist (veel te) weinig (voor de consumptie van de eigen inwoners) produceert hangt hier ook mee samen. Dat is in de praktijk gelukkig geen probleem omdat er uitwisseling met andere provincies en landen plaatsvindt. Op de laatste drie pagina's worden richting 1 en 4 overigens wel gecombineerd. Het rapport gaat echter niet in op de consumptie van een specifiek product als melk maar neemt de eiwitproductie en -consumptie als uitgangspunt.
	7	Waarom ontbreken scenario's waarin wordt gerekend met: a. een lagere melkproductie, b. een kleinere veestapel, c. een melkproductie gelijk aan de daadwerkelijke zuivelconsumptie van inwoners van de provincie (1,3 miljoen), of d. een volledig plantaardig eiwitpatroon?	In antwoord op a en b: Met deze scenario's wordt wel gerekend. Hiervoor verwijzen naar de verschillende ontwikkelrichtingen. In antwoord op c: Het scenario waarbij voor een specifiek product het productievolume gelijk zou moeten zijn aan de consumptie achten wij niet van belang. Zoals toegelicht gaat de rapportage uit van eiwitproductie en -consumptie, zal er altijd uitwisseling met de wereld buiten Utrecht plaatsvinden en bovendien is de Utrechtse bodemgesteldheid niet geschikt voor de productie van alle noodzakelijke agrarische producten. In antwoord op d: Er is voor gekozen om 'Planetary Health Diet' ('uitgebalanceerd dieet') als basis ten nemen. Dit betekent al een flinke verschuiving van de consumptie van dierlijk naar plantaardig eiwit. Voor een volledig plantaardig dieet zou nog minder landbouwareaal nodig zijn om voldoende eiwit te produceren. Maar een volledig plantaardig dieet wordt door veel wetenschappers niet als strikt noodzakelijk gezien om voldoende voedsel te produceren (internationaal gezien), het zou ook andere aspecten met zich meebrengen zoals het minder kunnen benutten van reststromen (waar deze studie niet op ingaat) én het staat veel verder af van de huidige praktijk.
	8	Waarom is er geen doorrekening gemaakt van grondgebruik van biologische of natuurinclusieve landbouw in relatie tot de daadwerkelijke eiwitconsumptie van inwoners van provincie Utrecht?	De laatste drie pagina's van het rapport geven daar op hoofdlijn een beeld van.
	9	De factsheets tonen dat er in Utrecht 1,47 miljoen leghennen en 400.000 vleeskuikens zijn. Kan worden toegelicht waarom de grootste groep gehouden dieren in Utrecht buiten	Zie ook het antwoord op vraag 1. De niet-grondgeboden hokdierhouderij heeft een beperkte plek in deze studie omdat deze

		beschouwing gelaten, terwijl zij enorme impact hebben op stikstof, landgebruik (via voerimport) en waterkwaliteit?	tak vanuit de productie gezien niet locatie gebonden is. Met name het landbouwareaal, de veranderingen in omvang en gebruik hiervan en de gevolgen voor het productievolume zijn samen met het consumptiepatroon eerder de basis voor deze studie. De consumptie van eieren en vlees is overigens via de eiwitconsumptie wel meegenomen in het rapport. En hiermee ook het grondgebruik. Maar zoals gezegd staat de productie hiervan grotendeels los van het landbouwareaal in Utrecht.
	10	Waarom ontbreken eveneens de land en grondstoffenvoetafdruk van varkens, vleeskalveren en geiten in relatie tot productie en consumptie, terwijl deze sectoren ook intensief zijn en substantiële milieudruk veroorzaken?	Zie ook het antwoord op vraag 1, 7 en 9. Deze vorm van veehouderij staat grotendeels los van het landbouwareaal in Utrecht. En de consumptie van de inwoners is maar zeer beperkt verbonden van met de productie in de eigen provincie. Het benodigde areaal noodzakelijk voor verschillende diëten is wel in beeld gebracht en kan hiermee dus ook worden meegenomen in een discussie hierover. De studie ging niet over milieudruk.
	11	Voor de melkveehouderij wordt berekend dat er 42.850 hectare land buiten Utrecht nodig is voor krachtvoer. Waarom wordt deze landvoetafdruk, terwijl die voetafdruk de grootste invloed heeft, niet meegenomen in de totale berekeningen over provinciaal landgebruik?	Het landgebruik binnen en buiten de provincie is in beeld gebracht onder meer op de laatste drie pagina's van het rapport. De hectares die u noemt worden specifiek genoemd op pagina 26 en ook meegenomen in de visualisaties op pagina 28.
	12	Is het mogelijk om Van Hall-Larenstein deze bovenstaande vragen voor te leggen om de gemaakte keuzes beter te begrijpen?	De keuzes voor de opzet van de studie heeft Van Hall Larenstein gemaakt onder meer op basis van een bespreking met een afvaardiging van de Statenleden en een Expertsessie met een groot aantal deelnemers (zie ook de Statenbrief). Een aantal gemaakte keuzes zijn bij de beantwoording van bovenstaande vragen nader toegelicht. De beantwoording van deze vragen is gedaan door de ambtelijke organisatie en getoetst door de onderzoekers van Van Hall Larenstein.